

CHRISTINA ODENBERG:

Kyrkans roll i dagens samhälle

Debatten om kyrkans organisation döljer ofta något som är mycket viktigare, kyrkans trosinnehåll och uppgift att föra ut det kristna budskapet, skriver komminister Christina Odenberg. Trots all materiell välfärd saknar många det livsmod, som den kristna tron ger. Kyrkans roll borde därför vara enorm: Men kyrkan består inte bara av prästerna utan av alla kristna. Alla måste hjälpa till att föra ut budskapet att allas liv är insatt i ett stort och meningsfullt sammanhang.

Har kyrkan någon roll i vårt samhälle av idag eller har den spelat ut sin roll? Det är en frågeställning, som är ganska återkommande i både inomkyrklig och utomkyrklig debatt. En frågeställning som är mycket nyttig att verkligen fundera över.

Svenska kyrkan, som ju omfattar majoriteten av invånarna i vårt land, har en organisatorisk ställning, som debatterats och debatteras på kyrkomöten och i riksdagen. Statskyrka eller ej, det är frågan. Men den frågan är egentligen av underordnad betydelse. Ty den hanterar bara, trots alla teologiska funderingar som man knyter till den, frågan om vilken organisation kyrkan skall ha för att på bästa sätt kunna fungera som bärare av evangelium ut till människor.

Svenska kyrkan som organisation är förvisso något för många av oss mycket kärt, men det är faktiskt inte något omistligt. Man kan på djupt allvar ställa frågan: måste man inte finna nya uttryck rent organisatoriskt för Svenska kyrkan? Det är ju detta, som bl a pågått och pågår i alla utredningar både på statligt och kyrkligt håll. Men vilken lösning man än slutligen stannar inför, så förändrar det inte kyrkans trosinnehåll, och det är det, som är det viktiga också för oss människor, som lever idag.

Ty jag är övertygad om och blir för varje dag alltmer övertygad om, att den kristna kyrkan i vårt land oavsett organisationer och samfundsvariationer spelar en mycket viktig roll för människor, eller rättare sagt borde kunna göra det.

Vi som bor i Sverige lever väldigt privilegierat. Vi kan ha mycket olika uppfattningar om hur landet skall styras, om hur vår socialpolitik skall se ut, hur vi skall hantera energi-

frågor, skatter, barnomsorg, åldrvård osv. Vi kan slåss hårt för våra åsikter. Men någonstans har vi en gemensam värdeuppsättning i, att vi tycker, att Sverige är ett bra land att leva i materiellt sett, att ingen människa behöver gå under i ren misär utan att vi i vårt samhälle har resurser, som saknas på de flesta håll i världen.

Utifrån detta borde vi också, trots alla problem, som naturligtvis finns, vara människor, som kunde se ganska trygga och harmoniska ut. Men så är faktiskt inte fallet. Tvärtom behöver man bara skrapa litet på fernissan, så kommer det mycket ofta fram människor, som med en god yttre fasad, innerst inne rör sig i ångest, oro, känsla av meningslöshet och ensamhet. Och detta många gånger just när man tycker, att människan i fråga verkar ha det så väldigt väl förspänt med trevlig familj, ordnade förhållanden osv.

Detta är en antydning om, att vi har tappat något. En fransk författare uttryckte det i en intervju, när han gästade Sverige med orden: "Sverige det sorgsna välståndets land".

Kyrkans budskap

Det är här, som jag menar, att kyrkan skulle komma in med sitt budskap, som jag är övertygad om har just den dimension av tillvaron, som vi till stor del har tappat i vårt folk, men som våra invandrare ofta påminner oss om, eftersom de många gånger bär med sig en självklar religiositet som en del av livet.

Det den kristna tron, dvs tron på att Kristus i mänsklig gestalt visar på en Gud som är till döds engagerad i människor och deras liv på jorden, kan hjälpa oss till är livsmod. Det livsmod som vi behöver för att kunna engagera oss

på ett helt och fullt sätt i detta vårt enda liv. Det livsmod, som gör att vi också vågar göra omvärderingar av vad vi anser vara det viktigaste i livet. Ty den omvärderingen tvingas vi att göra. Vi tvingas till det i det ögonblick, då vi upptäcker, att vi saknar motivation för vårt liv oavsett allt yttre vi omger oss med, men som aldrig kan täcka vår längtan efter mening och gemenskap. Det är nämligen två begrepp, som många idag saknar täckning för i sin tillvaro, mening och gemenskap. Man upplever sig som anonym och utan egentligt värde. Man känner, att man är räknad och värderad bara i det man uträttar produktivt, inte som den människa man i sig själv är.

Detta är något mycket tydligt, när man talar med unga människor, som är i slutet av skoltiden och skall ut i livet. De saknar många gånger något av den spänning inför vuxenlivet, som vi i en tidigare generation ännu hade kvar. De saknar den, därför att de är rädda, rädda för att stå utanför produktionen och därmed utanför det vi menar ett värdefullt liv.

Tendensen går igen i vår syn på ickeproduktiva åldrar, dvs barn och pensionärer av skilda slag. De betraktas inte officiellt men ändå påtagligt som andra sortens människor, de är i vägen, de kostar pengar osv. Mitt i vårt fina samhälle har det kommit in en ton av hårdhet, en värdering av vad människovärde är, som är ganska skrämmande.

Här har kyrkan, menar jag, idag sin stora och självklara uppgift. Att peka på en människosyn, som inte är präglad av det industrialiserade samhällets effektivitetskrav eller ekonomiska syn, utan som har helt andra värderingar i botten, nämligen den, att varje människa är unik och viktig och har en uppgift och ett

uppdrag genom att finnas till på denna jord.

Ty det är vad varje människa behöver få höra, att hon är räknad, efterlängtd och har en mening. Detta är inte sant i det politiska samhället, men det är sant inför Gud. Det är vad kyrkan har att tala om, ja, att skrika ut på gator och torg. Ty det är utifrån den grundsynen på människan, som enskilda människor kan få kraft att leva också, då yttre förhållanden inte fungerar, såsom man skulle önska.

Nya vägar

Men för att kyrkan skall kunna fullgöra denna sin uppgift att tala till människor om en Gud, som älskar dem och som ger dem unikt människovärde, måste kyrkan finna nya vägar för sitt eviga och oföränderliga budskap.

Radikalt måste kyrkans framtoning ändras från en menlös moralinstitution till något, som vågar tala rakt och konkret i just de frågor, som människor upplever som existentiella. Kyrkan kan inte vara en kropp vid sidan av, skild från samhället, utan måste finnas där mitt i samhället, där människorna är och där visa på en Gud, som tar del i världens och människors liv.

En kyrka, som inte käbblar om kvinnliga prästers vara eller inte vara, eller som talar om yttre moral, utan som vågar ta tag i och gå på djupet med de frågor, som människor vändas inför och finner svårt att tackla. Kyrkans Herre blev ju själv människa för att i allt dela och förstå människors situation. Följer vi Jesus i Bibeln, så ser vi, att vad han gör är att just gå in i enskilda människors livsförhållanden.

Kyrkan som institution och som byggnad är bara till för att vara inspirationsstället för människor. Platsen dit man går för att hämta kraft

från Gud själv att förändra sitt eget och andras liv till liv efter Guds vilja, dvs till gemenskap, kärlek och omsorg.

Kyrkan som en levande organism, det är vi alla, som hör till kyrkan, som är döpta till Kristus, vi som har uppdraget att föra ut i vårt vardagsliv i alla våra olika sammanhang de kristna värderingarna och den kristna grundsynen på människor och deras unikhet. I kyrkorummet predikas Guds Ord, evangelium, till tröst och inspiration för oss människor, där predikas inte politik, ekonomi, sociologi eller något sådant. Men Guds Ord predikat i kyrkorummet skall tolkas och översättas ut i vardagen av oss kyrkomedlemmar, som är kyrkan. Vi skall leva ut predikan i vår familj, i riksdags-huset och kommunfullmäktige, i skolor och på fabriker, kort sagt på varje plats där kyrkan är i svang genom att där finns en kristen människa.

Sker detta, då blir kyrkan levande. Men det sker först i det ögonblick, då vi kristna vågar gå in under vårt ansvar på ett nytt och djärvt sätt för det samhälle och bland de människor, där vi lever.

Men för att detta skall kunna ske, måste vi också inse, att kyrkan är inte några tusen präster och pastorer. Kyrkan är varje kristen människa, och varje människa är därför viktig som en levande predikan om Guds kärlek omsatt i ett stycke mänskligt liv på jorden till någon eller någras glädje och hjälp. Det är ett uppdrag möjligt att fullgöra oavsett ålder, utbildning, lönegrader eller ställning i samhället. Det har bara att göra med upplevelsen av, att man är älskad av livets Herre själv och därmed har något omistligt att peka vidare mot för andra, som också behöver göra den upptäckten, en upptäckt, som blir viktigare och viktigare ju

Frågor kring ÖB 80

mer tekniskt och utvecklat ett samhälle blir.

Kyrkans roll i dagens samhälle borde vara enorm. Den är det tyvärr inte. Beror det på politiker eller samhällssystem? Nej, det beror på oss kristna, som inte tar det mest fantastiska budskapet på allvar i vårt vardagsliv och därmed fråntar andra möjlighet till livsmening och inspiration. Frågan om kyrkans roll i dagens samhälle kommer därför ständigt tillbaka till varje enskild kristen som en bumerang, liksom den naturligtvis också träffar de enskilda kyrkosamfundet.

Vi har en fattigdom mitt i vår rikedom i vårt land. Kyrkan kan fylla den luckan med sitt

budskap, som är omistligt. Frågan blir bara till sist, kan kyrkan och de kristna leva ut evangelium så, att människor får göra upptäckten, som jag är övertygad om att de flesta längst inne på djupet längtar efter att få göra, att deras liv är insatt i ett stort och meningsfullt sammanhang.

Klarar inte kyrkan detta, då har hon spelat ut sin roll. Då kommer vår Herre att finna nya vägar för sitt budskap. Men jag hoppas och tror, att den stunden inte är inne och heller inte skall behöva komma, utan att levande kristna människor skall peka med förnyad iver och inspiration mot livets Gud till glädje och kraft för nya generationer av människor i vårt land.